

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat Işıkhân** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

Türkiye’de emekçilerin yalnızca düşük ücretlerle değil; güvencesizlik, iş cinayetleri, sendikalaşmaya dönük kısıtlamalar ve siyasal baskı mekanizmalarıyla da karşı karşıya bırakıldığına her gün yaşanan hak ihlalleriyle sürekli tanık oluyoruz. Öğretmenlerin açlık grevine yönelik polis saldırısı, grevlerin engellenmesi, sendikalı işçilerin işten atılması ve belediye emekçilerinin güvenlik soruşturmaları gerekçesiyle tasfiyesi; emeğin hak arama mücadelesinin aynı zamanda bir demokrasi mücadelesi olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Emeğiyle geçinenlerin başta ücretleri olmak üzere çalışırken yaşadıkları hak ihlallerine karşı yürüttükleri mücadele değişik sektörlerde her gün artarak devam ediyor. Korteks, AFP, P&G, Temel Conta, Bursagaz ve Şık Makas işçilerinin sürdürdüğü direnişler kamuoyunda öne çıkan direniş örnekleridir.

Farklı sektörlerde ortaya çıkan bu hak mücadelelerinin ortak noktası, sermayenin kârını korumak için emeğin payını sürekli daraltmasına karşı yürütülen mücadeledir. Özellikle İSO 500 verilerinin işaret ettiği gibi, sanayide kârlar artarken işçilerin reel gelirleri geriliyor; yani ekonomik büyüme emekçiler için refah değil, daha fazla yoksulluk üretiyor.

Erkunt fabrikasında işçilerin ağır metale maruz kalmaları, Kütahya’daki iskele faciası, Soma ve Ceyhan’daki işçi ölümleri ise iş cinayetlerinin “kader” değil, denetimsizlik ve kâr hırsının sonucu olduğunu bir kez daha kanıtıyor. Emekçilerin yaşamı, patronların maliyet hesabına kurban edilmektedir.

Öte yandan bütçenin ilk beş ayında faiz harcamalarına aktarılan devasa kaynak, iktidarın tercihini açık biçimde ortaya koymaktadır: Emekçiye, çiftçiye, işsize ve emekliye kaynak yok denirken; sermaye ve finans çevreleri korunmaktadır. Sağlıklı beslenmenin günlük maliyetinin 1.620 lirayı aşması, milyonlarca insan için yoksulluğun artık istisna değil, yaşamın normal haline geldiğini göstermektedir.

Bugünün temel çelişkisi şudur: Toplumsal serveti üretenler yoksullaşırken, bu servete el koyanlar zenginleşmektedir. Bu nedenle emek mücadelesi yalnızca ücret mücadelesi değil; aynı zamanda demokratik hakların, sendikal özgürlüğün, eşit yurttaşlığın ve barışın mücadelesidir.

Bu bağlamda;

1- Bursa Korteks Fabrikası'nda TEKSİF'te örgütlü işçiler ilk 6 ay için %12 zam teklifine karşı grev hazırlığındalar. Resmi rakamlarda bile % 32'lere varan enflasyonist ortamda işçilerin haklarını alabilmeleri için Bakanlık olarak arabuluculuk yapacak mısınız?

2- Özel İtalyan Lisesi Öğretmenlerinin taleplerinin karşılanması Bakanlığınızın arabuluculuğu ve İstanbul İtalya Başkonsolosluğu'nun resmi taahhütleriyle güvence altına alınmışken, 14 öğretmenden 2'sinin iş akdi feshedilmesine ilişkin bir teftiş süreci başlatılmış mıdır?

3- Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın, toplu pazarlık sürecinde anlaşmaya varılamaması sonucunda grev kararı alması ile ilgili Bakanlık olarak arabuluculuk yapacak mısınız?

4- Ankara'da 1200'den fazla işçinin çalıştığı, ağır metal içeren döküm ürünlerini üreten Erkunt'ta 4-5 ay önce arsenik, cıva, kurşun içeren zehirli metal atıklarını fabrika bahçesinde biriktirip çevreyi zehirllediği için ceza alan fabrika ile ilgili bir inceleme başlatılmış mıdır? Ayrıca, ağır metal, toz ve kirin fabrikanın her yerine sirayet ettiği, tuvaletlerin girilmez olduğu fabrikada işçilerin sağlıksız koşullarda çalışmalarına itiraz ettikleri için tazminatsız olarak işten atılmaları ile ilgili bir teftiş süreci başlatılmış mıdır?

5- Kütahya'da inşaatta iskele devrilmişti: Ölü sayısı 3'e yükselmişti. İş güvencesinden yoksun bu inşaatta inceleme yapılmış mıdır?

6- Yozgat'ta NESCO Rasih İhsan Maden İşletmesi'nde, Yıldızlar SSS Holding bünyesinde çalışan işçiler, 4 aydır ücretlerini alamıyorlar, bu hususta bir inceleme başlatılmış mıdır?

7- İklim krizinin çalışma yaşamı üzerindeki etkileri derinleşirken, UNI Global Union'un 21 ülkede temizlik ve güvenlik görevlileriyle yaptığı araştırmada, emekçilerin aşırı hava koşulları karşısında korumasız bırakıldığını ortaya koymuştur. Araştırmaya göre her 10 işçiden 7'si aşırı sıcak, soğuk veya diğer hava olayları nedeniyle sağlık sorunu yaşarken, önemli bir bölümü gelir kaybına uğramaktadır. Bu araştırma raporuna göre temizlik ve güvenlik görevlileri ile ilgili sektörel bazda bir teftiş programı çıkarılacak mıdır?

8- Yozgat Organize Sanayi Bölgesi'nde yaklaşık 3 ay önce açılan tekstil firması yönetimi, işçi maaşlarını ödeyemeyince kayıplara karışmıştır. İki aydır maaş alamayan işçiler haklarının ödenmesi için fabrika yemekhanesinde beklemeye başlamışlardır. Bu hususta Bakanlık olarak bir inceleme yapılmış mıdır?

9- Eski Bakan Soylu'nun "İBB'de 550 terörist var" ifadeleriyle başlayan güvenlik soruşturmalarıyla yüzlerce İBB işçisi işten atılmıştı. Son olarak Ağaç AŞ.'de 100 işçi işten çıkarıldı. Bu hususta Bakanlık olarak inceleme yapılmış mıdır?

10- Temel Conta Grevi 560 günü geçmiştir. Bakanlığınız tarafından verilen çoğunluk tespiti onayına işveren itiraz etmiş, ANCAK Petrol-İş'in yetkisi 16 Ağustos 2024'te mahkeme kararıyla kesinleşmişti. Toplu pazarlık sürecinin başlaması gerekiyordu. Ancak işveren sendikayla müzakere masasına oturmadı. İşçiler 10 Aralık 2024 tarihinden beri grevdeler. Bu uyuşmazlığın çözülmesi için Bakanlık olarak inisiyatif alacak mısınız?

11- DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası Gebze Şubesi'nin örgütlü olduğu ve Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nde (GOSB) bulunan ABD sermayeli Procter Gamble'da (P&G) grev 42. gününde devam ediyor. Bu uyuşmazlığın çözülmesi için Bakanlık olarak inisiyatif alacak mısınız?

12- Kazancı Holding'e bağlı Aksa Doğalgaz Dağıtım A.Ş. yönetiminin hukuksuz işten atmalarına, sendika düşmanlığına ve işçi kırımına karşı, Enerji-Sen öncülüğünde Bursagaz işçileri 15 gündür eylemde... Bu uyuşmazlığın çözülmesi için Bakanlık olarak inisiyatif alacak mısınız?

13- Tokat, İstanbul ve Çorlu'da tazminat haklarını alamayan Şık Makas işçileri, direnişlerinin 260. gününde... Bu uyuşmazlığın çözülmesi için Bakanlık olarak inisiyatif alacak mısınız?